

2018-09-03

L-21/95

Luftfartsverket

601 79 NORRKÖPING

Rapport C 1995:36

Statens haverikommission (SHK) har undersökt en olycka som inträffade den 20 maj 1995 vid Värsta gård i Håbo, C län, med ett flygplan av typen Pitts S-2A med registreringsbeteckningen SE-FTY.

SHK överlämnar härmed enligt 14 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor en rapport över undersökningen.

Olle Lundström

Monica J Wismar

Henrik Elinder

<i>Luftfartyg: registrering och typ</i>	SE-FTY , Pitts S-2A
<i>Ägare/innehavare</i>	Royne Engström Bergsundsstrand 25 117 38 Stockholm
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	1995-05-20, kl. 11.45 i dagsljus <i>Anm:</i> All tidsangivelse avser svensk sommartid (SST) = UTC + 2 timmar
<i>Plats</i>	Värsta gård, Håbo, C län, (pos 5939N 1733E; 20 m över havet)
<i>Typ av flygning</i>	Privat
<i>Väder</i>	Vind 190-230°/7-10 knop, spridda moln på 4700 fot, temp./daggp. +13°/+2° C, QNH 1019 hPa
<i>Antal ombord: besättning</i>	1
<i>passagerare</i>	1
<i>Personskador</i>	Passageraren lindrigt skadad
<i>Skador på luftfartyget</i>	Betydande
<i>Andra skador</i>	Inga
<i>Förarens ålder, certifikat</i>	41 år, A
<i>Förarens totala flygtid</i>	180 timmar, varav på typen 49 timmar
<i>Förarens flygtid/antal landningar senaste 90 dagar</i>	3 timmar/ 9 landningar

Olyckan har undersökts av Statens haverikommission (SHK) som företräts av Olle Lundström, ordförande, Nils Benker, utredningschef t o m 31 oktober 1995, och Monica J Wismar, utredningschef fr o m 1 november 1995 samt Henrik Elinder, teknisk utredningschef.

Undersökningen har följts av Luftfartsverket genom Klas-Göran Bask.

Syftet med SHK:s undersökningar är uteslutande att förebygga framtida olyckor och tillbud.

Händelseförlopp m.m.

Föraren skulle landa på ett privat ca 500 m långt iordningställt grässtråk (banriktning NO/SV) vid Värsta gård. Han hade informerats om förhållandena vid platsen av en annan förare, som också skulle flyga dit. Denne hade rekommenderat honom att utföra en medvindsländning mot nordost med tanke på de hinder (träd och teleledning) som fanns norr om stråket. De följdes åt till Värsta för att bevista marknaden där. Föraren gjorde ett varv runt marknadsplatsen under den andre förarens landning och gick sedan in för landning. Under sista insvängen till finalen, som skedde på 5 -10 m höjd, sjönk flygplanet igenom och slog först i sporrhjulet i mjuk mark ca 50 m före stråkets tröskel. Huvudhjulen slog därefter kraftigt i marken, varpå flygplanet studsade och slog runt över nosen ett varv och stannade slutligen på buken ca 25 m före tröskeln. Föraren har uppgett att vid

inflygningen var farten avläst till 90 mph (145 km/t) och sidolutningen ca 20° samt att begynnande avlösning (lyftkraftsförlust) kändes före genomsjunkningen . Han gav snabbt full gas och ansatte samtidigt höjdroder men kunde inte förhindra att flygplanet tog mark.

Fartmätaren har undersökts på instrumentverkstad, utan att något fel har konstaterats.

Utlåtande

Flygplanets stallfart vid den aktuella vikten, 705 kg, och en sidolutning av 20° är 64 mph (103 km/t) med motorn på tomgång. En sannolik förklaring till olyckan är att föraren missbedömt farten på kort final med hänsyn till medvinden och närheten till marken. Den låga höjden medgav inte tillräckligt utrymme för korrigerings.